

Warszawa, dnia 13.12.2001r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO/389478/2001/VII/1.4

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pani
Barbara Piwnik
Minister Sprawiedliwości
- Prokurator Generalny
WARSZAWA

Szanowna Pani Minister,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają wnioski od osób pozbawionych wolności, w których wskazują na niewłaściwy - ich zdaniem - tryb rozpatrywania skarg przez organy Służby Więziennej. W ocenie skarżących się, część skarg, w których sformułowane są zarzuty dotyczące działalności określonego aresztu śledczego lub zakładu karnego jest rozpatrywana i załatwiona ostatecznie przez dyrektora tej jednostki także wówczas, gdy zawarte w skardze zarzuty zostaną uznane za bezzasadne. Podejmowane w takiej sytuacji próby odwołania się skarżącego do organów nadzoru, a w szczególności do dyrektora okręgowego Służby Więziennej, kończą się niejednokrotnie otrzymaniem kolejnej decyzji dyrektora danej jednostki, w której podtrzymuje on swoje stanowisko w sprawie.

Ustalenia poczynione przez pracowników Biura Rzecznika potwierdziły występowanie opisanej powyżej praktyki, która w znacznej mierze opiera się na zbyt szerokiej - co do przedmiotu skargi - interpretacji treści § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 1999 r. w sprawie załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz. U. Nr 85, poz. 945).

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 1 tego rozporządzenia, skargi dotyczące działalności jednostki organizacyjnej załatwia jej kierownik, jeżeli uzna skargę w całości za zasadną. W innym przypadku skargę załatwia dyrektor okręgowy Służby Więziennej. Jednak stosownie do § 4 ust. 2 rozporządzenia, skargę zawierającą zarzuty dotyczące funkcjonariusza lub pracownika zakładu karnego lub aresztu śledczego, organ ten (podobnie jak Dyrektor Generalny Służby Więziennej oraz Minister Sprawiedliwości) może przekazać do załatwienia kierownikowi danej jednostki,

z obowiązkiem zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi. Wyjątkiem w tym zakresie są skargi, których przedmiotem jest działalność samego kierownika lub zastępcy kierownika wymienionego w skardze zakładu karnego lub aresztu śledczego.

Z podjętych ustaleń wynika, że w trybie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia kierowane są do załatwienia przez dyrektora jednostki penitencjarnej, z możliwością uznania w całości lub części za bezzasadne, zarówno skargi na niewłaściwe traktowanie osadzonych przez podległych jemu funkcjonariuszy i pracowników, jak też dotyczące innych nieprawidłowości, związanych na przykład ze sprawowaniem opieki zdrowotnej lub realizacją uprawnień socjalno-bytowych.

Działanie takie zamyka skarżącemu drogę do zbadania jego skargi przez organy nadzoru. Jest tym samym sprzeczne nie tylko z § 4 ust. 1 pkt 1-4 i § 12 przedmiotowego rozporządzenia, ale również z art. 102 pkt 10 Kodeksu karnego wykonawczego, który przyznaje osobie pozbawionej wolności prawo do przedstawiania skarg kierownikom różnych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) zwracam się do Pani Minister:

- o podjęcie działań w celu wyeliminowania z praktyki opisanych w niniejszym piśmie nieprawidłowości w zakresie załatwienia skarg osób pozbawionych wolności.
- o zmianę ust. 2 w § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 października 1999 r. w sprawie załatwienia wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach, która doprowadzi do określenia, co należy rozumieć pod pojęciem „zarzuty dotyczące funkcjonariusza lub pracownika zakładu karnego lub aresztu śledczego” oraz nałoży na dyrektora takiej jednostki obowiązek poinformowania na piśmie skarżącego, że wobec uznania zarzutów za bezzasadne może on odwołać się do jednego z organów nadzoru wymienionych w § 4 ust. 1 pkt 2-4 rozporządzenia. Innym możliwym rozwiązaniem jest skreślenie ust. 2 w § 4 rozporządzenia.

Z wyrazami szacunku
/-/ Prof. dr Andrzej Zoll